

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОШИРЕННЯ СЕРВІСІВ ВІДКРИТОЇ НАУКИ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Сухіх Аліса

*к.пед.н., старший науковий співробітник Інститут цифровізації освіти
Національної академії педагогічних наук України, заступниця Голови ради
молодих учених НАПН України (м. Київ, Україна)*

Вступ. На сучасному етапі розвитку науки та цифрових технологій важливим елементом стає доступність і відкритість наукової інформації. Концепція відкритої науки (Open Science), що охоплює розширення доступу до наукових знань, даних, технологій та ресурсів для всіх зацікавлених сторін, набирає популярності та стає однією з ключових стратегій розвитку наукових досліджень у багатьох країнах світу, зокрема й Європи. Тенденції останніх років показують, що вчені проявляють значний інтерес до розвитку сервісів відкритої науки, але рівень їх упровадження та прийняття відрізняється від особливостей та науково-технологічного потенціалу країн.

Результати та обговорення. У країнах Європейського Союзу (ЄС) спостерігається значний інтерес до впровадження концепції відкритої науки. Низка ініціатив та програм підтримки з метою стимулювання відкритості наукових досліджень вже реалізована та активно функціонує в країнах Європи.

Однією з ініціатив, яка спрямована на сприяння впровадженню та розвитку відкритої науки в Європі є Європейська Хмара Відкритої Науки (EOSC), що має на меті забезпечити відкритий та безперешкодний доступ до наукових даних, результатів досліджень та ресурсів для всіх зацікавлених. EOSC об'єднує різноманітні дослідницькі ресурси, такі як дані, сервіси та інструменти з різних галузей і сховищ, роблячи їх доступними та легкодоступними для користувачів. Ця ініціатива сприяє міждисциплінарному співробітництву, збираючи науковців з різних галузей і надаючи платформу для обміну знаннями та співпраці. На платформі представлено понад 3 мільйони дослідницьких та інноваційних інструментів і послуг (<https://eosc-portal.eu/>).

Детально про EOSC розглянуто в роботах вчених Шишкіної М.П., Мар'єнко М.В., Свістунова С.Я., Перконоса П.І., Суботіна С.В., Є.М. Твердохліба Є.М., Резніченка В.А. та інших.

Багато європейських країн розробили політику, що стимулює вчених публікувати свої роботи у відкритих наукових журналах або архівах, щоб забезпечити доступність досліджень для широкої аудиторії.

Одним з важливих складників вищезазначеної концепції є відкритий доступ до даних досліджень. Впровадження політики щодо відкритості наукових даних, яке сприяє вільному доступу до них та їх подальше використання. Окрім цього, існують інші ініціативи, такі як створення національних центрів відкритої науки, сприяння взаємодії між громадськістю та науковою спільнотою, підтримка розвитку відкритих освітніх ресурсів тощо.

Аналіз досвіду впровадження відкритої науки в провідних університетах Великої Британії представлено в роботі Драч І.І., Литвинової С.Г. та Слободяник О.М.

Попри загальний інтерес до відкритої науки в країнах Європи, існують відмінності в її поширенні та рівнях імплементації серед різних країн. На це можуть впливати розвиненість інфраструктур, обмеженість фінансових ресурсів, культурні та організаційні різноманітності тощо. Наприклад, різні підходи до авторських прав, структури наукових інституцій та їхнього управління можуть

впливати на реалізацію політики відкритості в кожній окремій країні.

Висновки. Відкрита наука в Європі є актуальною і важливою стратегією для розвитку науково-дослідницької діяльності. Хоча багато країн Європи активно працюють над впровадженням концепції відкритої науки, відмінності в рівні імплементації та різноманітність підходів свідчать про потребу у подальших зусиллях для стимулювання відкритості та співпраці наукової спільноти Європи.

Список використаних джерел:

1. EOSC Portal — A gateway to information and resources in EOSC. European Open Science Cloud, EOSC. URL: <https://eosc-portal.eu/>
2. Шишкіна, М. П. (2018). Використання хмарних технологій у підтримуванні освітніх досліджень у просторі відкритої науки. Новітні комп'ютерні технології, 16, 105-115. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711710/1/%D0%A8%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>
3. Мар'єнко М. В. (2020). Європейська хмара відкритої науки та застосування її компонентів в освітньому процесі. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/721307/>.
4. Носенко, Ю.Г. (2021). Відкрита наука в Україні: поступ і шляхи розвитку. В: Теоретико-практичні проблеми використання математичних методів і комп'ютерно-орієнтованих технологій в освіті та науці, Збірник матеріалів III Всеукраїнської конференції, 28 квітня 2021 р. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 131-134. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726808/1/Nosenko%20Yu..pdf>
5. Свістунов, С.Я., Перконос, П.І., Суботін, С.В., Твердохліб, Є.М., Резніченко, В.А. (2022). Особливості формування інфраструктури відкритої науки в Україні. Проблеми програмування, № 3-4, 335-348. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/188656>
6. Драч І., Литвинова С., Слободянюк О. (2022). Аналіз досвіду

реалізації інституційних політик щодо Відкритої науки в європейських університетах. Інформаційні технології і засоби навчання. Т, 90 (4). 173-190.

URL:

<https://doi.org/10.33407/itlt.v90i4.4945>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)